

A felszólalókról

Az alábbiakban betűrendben közöljük a vita felszólalóinak nevét és rövid életrajzát. Néhányuk esetében csak 1956-os foglalkozásukat ill. munkahelyüket tudjuk feltüntetni, amelyek a korabeli jegyzőkönyvben szerepeltek.

ANDICS ERZSÉBET (1902–1986) történész, kommunista politikus. 1918-tól a KMP tagja, 1921-ben elítélik illegális kommunista tevékenységért, fogolycserével kerül a Szovjetunióba. Hazatérése után 1946–53 között a Pártfőiskola igazgatója, 1948-tól 1956-ig az MKP, majd MDP KV tagja. 1953–54-ben oktatási miniszterhelyettes, 1954–56-ban az MDP Tudományos és Kulturális Osztályának vezetője. 1956 végétől egy ideig Moszkvában él; az MSZMP tagja. 1956-tól az ELTE Bölcsészkarán az Új- és Legújabbkori Magyar Történeti Tanszék vezetője 1974-ig (ezt a tisztelet már 1950-től betöltötte). Akadémikus, 1949-ben Kossuth-díjat kap.

BALÁZS TIBORNÉ (1923–) történelemtanár. 1956-ban, s azután is technikumban (szakközépiskolában) tanít, az illegális kommunista párt tagja, 1945 után MKP-, majd MDP-tag. 1956 után pártonkívüli.

DÖMÖTÖR GERGELY (1924–), 1956-ban századosi rendfokozatban a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Hadtörténeti Tanszékének helyettes vezetője. Az MKP, az MDP, majd az MSZMP tagja. 1957-ben leszerelt, a MOGÜRT Külkereskedelmi Vállaltnál dolgozott különféle beosztásokban, főosztályvezetőként ment nyugdíjba.

GYÖRGY LAJOSNÉ 1956-ban általános iskolai tanár.

HANÁK PÉTER (1921–) történész. 1949-től 1953-ig az MTA Történettudományi Intézetének munkatársa, 1953–56 között az ELTE Történettudományi Karán tanít, 1956-ban az Új- és Legújabbkori Magyar Történeti Tanszék megbízott tanszékvezetője. Az MKP, majd az MDP tagja. 1956 után egyetemi állásából eltávolítják az MTA Történettudományi Intézetében dolgozik, jelenleg osztályvezető. 1980-tól egyetemi tanárként tanít ismét az ELTE-n.

HÁRSFALVI PÉTER (1928–1985) történész. Népi kollégista. 1956-ban Mód Aladár aspiránsa. Az MKP, az MDP, majd az MSZMP tagja. 1956 után Nyíregyházán levéltáros, majd ugyanott a Tanárképző Főiskola tanára.

I. TÓTH ZOLTÁN (1911–1956) történész, egyetemi tanár. Az Erdélyi Fiatalok körének tagja, 1942–49 között a Teleki Intézet (utóbb Kelet-

európai Intézet) Erdélyi Tudományos Intézete, majd Történettudományi Intézete munkatársa. 1949–53 között az MTA Történettudományi Intézete osztályvezetője, 1953-tól az ELTE tanszékvezetője, a Történettudományi Kar dékánja. 1956. október 25-én küldöttséget vezet a Pártközpontba, amelynek kapujában az őrség lelövi; a helyszínen meghal.

KALMÁR ÁRPÁD (1925–) történelemtanár. Népi kollégista, az MKP, majd MDP tagja. 1956-ban a Lenin Intézet oktatója. 1957-ben internálták, hosszabb ideig középiskolai tanár, később az ELTE Tanárképző Főiskolájának tanára.

KATÓ ISTVÁN 1956-ban az ELTE Újkori és Legújabbkori Magyar Történeti Tanszékének docense. Illegális kommunista, MKP- majd MDP-tag. 1956-ban Kanadába emigrált, ahol gépkocsivezetőként dolgozott.

KOSÁRY DOMOKOS (1913–) történész. Eötvös kollégista, 1945-től 1949-ig a Teleki Pál (később Kelet-Európai) Tudományos Intézet Történettudományi Intézetének igazgatója, egyetemi tanár. 1949-ben állásából elbocsátották, 1951–56 között a Gödöllői Agrártudományi Egyetem könyvtárának igazgatója. 1958-ban 4 évi börtönre ítélik, 1960-ban szabadul, előbb a Pest megyei Levéltár munkatársa, majd az 1968-tól az MTA Történettudományi Intézet tudományos főmunkatársa, akadémikus, az MTA Történettudományi Bizottságának elnöke. 1990-től a MTA elnöke.

KÖVES ERZSÉBET (1927–1989) újságíró. 1956-ban a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár munkatársa. Az MKP, majd az MDP tagja, 1956 után pártonkívüli. 1956 novemberében a Nagy Imre csoporttal együtt (Erdős Péter újságíró felesége volt) Romániába deportálják, ahol két évet tölt. Ezután könyvtáros, majd újságíró, halála előtt a *Rakéta Regényújság* szerkesztője.

LITVÁN GYÖRGY (1929–) történész. 1956-ban középiskolai tanár, az MKP, majd az MDP tagja. 1954-től a Nagy Imre-féle pártellenzék tagja, tevékeny résztvevője a forradalom utáni ellenállásnak. 1958-ban letartóztatják, és 6 évi börtönre ítélik Mérei Ferenc és társai perében. 1962-ben szabadul, középiskolai könyvtáros, majd 1971-től az MTA Történettudományi Intézete munkatársa.

LUKÁCS LAJOS (1923–) történész. 1956-ban a Lenin Intézet oktatója. Tagja az MKP-nak, majd az MDP-nek, 1956-ban pártonkívüli. Az MTA munkatársa, tudományos kutató.

MARKOS GYÖRGY (1902–1976) közgazdász, egyetemi tanár. Illegális kommunista párttag, a fegyveres ellenállási mozgalom résztvevője. 1945 után az MKP, majd az MDP tagja, a *Szabad Nép* és az Országos Tervhi-

vatal vezető munkatársa. 1956-ban a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen a gazdaságföldrajzi tanszék vezető egyetemi tanára. Az 1956-os forradalom idején a Magyar Értelmiség Forradalmi Bizottsága egyik vezetője. Állásából elbocsájtották, az MTA Földrajztudományi Intézetének munkatársa lett. 1956 után pártonkívüli.

MÓD ALADÁR (1908–1973) történész, egyetemi tanár. 1932 óta KMP tag, jelentős publicisztikai tevékenységet fejtett ki baloldali folyóiratokban. Részt vett az 1941–42-es függetlenségi mozgalomban, majd az ellenállásban. 1945 után az MKP Gazdasági Bizottságának titkára, 1947-től a *Társadalmi Szemle* felelős szerkesztője. 1949-től az MDP központjának osztályvezetőhelyettese, 1954-től 1951-ig a TTIT főtitkára. 1954-től haláláig az ELTE Tudományos Szocializmus Tanszékének vezetője.

MOLNÁR JÁNOS (1927–) történész, egyetemi tanár, 1956-ban a Pártfőiskola tanára. Az MKP, az MDP, majd az MSZMP tagja. 1957–59-ben az MSZMP Budapesti Bizottsága munkatársa, majd osztályvezetője. 1959–1970 között művelődési miniszterhelyettes. Később a Politikai Főiskola rektorhelyettese, majd az MSZMP KB Párttörténeti Intézete igazgatóhelyettese.

MUCSI FERENC (1928–) történész. 1956-ban az MDP KV Párttörténeti Intézete munkatársa. Népi kollégista, az MKP, majd az MDP tagja, 1956 után MSZMP tag. 1958-ban az intézetből mint revizionistát, elbocsátották, a Szegedi Tanárképző Főiskolán tanított. Később az MTA Történettudományi Intézet igazgatóhelyettese, majd az MTA Társadalomtudományi Főosztályának vezetője.

NEMES DEZSŐ (1908–1985) politikus, történész. 1925 óta az illegális kommunista mozgalom tagja, 1928-ban a KIMSZ titkára. 1934-től a KMP Központi Bizottság tagja. 1936–45 között szovjet emigrációban él. 1945 után különféle vezető beosztásokban dolgozik, 1953–56-ban a párt könyvkiadója, a Szikra igazgatója; 1956-ban a Pártfőiskola igazgatója is. 1957–61 között a *Népszabadság* szerkesztő bizottságának vezetője, 1957-től az MSZMP KB, 1959–1980 között a PB tagja. 1980-tól a Párttörténeti Intézet főigazgatója, akadémikus.

RÉTI LÁSZLÓ (1908–) történész. 1928-tól a KMP tagja, több mint 5 évet tölt börtönben. 1945 után MKP, MDP, majd MSZMP tag. 1948–1957 között a Magyar Munkásmozgalmi Intézet (később MDP KV Párttörténeti Intézete) igazgatója. 1959-től levéltári osztályvezető, majd nyugdíjba meneteléig az Új Magyar Központi Levéltár főigazgatója.

SÁNTA FERENC (1927–) író. Erdélyben nőtt fel, 1951 óta él Budapesten; pártonkívüli. 1956-ban a Petőfi Kör vezetőségének tagja.

SIKLÓS ANDRÁS (1922–) történész. Illegális kommunista, az MKP, az MDP, majd az MSZMP tagja. 1945 után az MKP központ könyvtárában, 1948–1952 között — osztályvezetőként — a Munkásmozgalmi Intézetben dolgozott. 1952-től mostanáig az ELTE Bölcsészettudományi Kar (1956 előtt Történettudományi Kar) Újkori és Legújabbkori Magyar Történeti Tanszékén tanít, 1956-ban adjunktus, ma egyetemi tanár.

SZIGETI JÓZSEF (1921–) filozófus, egyetemi tanár, 1956-ig Lukács György szűkebb tanítványi körének tagja, 1956-ban az ELTE Filozófiai és Esztétikai Tanszékének docence. Az MKP, az MDP, majd az MSZMP tagja. 1957–59 között a művelődésügyi miniszter első helyettes. Később az MTA Filozófiai Intézete igazgatója, ahonnan 1968 végén "baloldali szektarianizmus" miatt elbocsátják. Ezt követően az ELTE-n egyetemi tanár.

SZÜCS JENŐ (1928–1988) történész. Eötvös kollégista. 1952–1960 között az Országos Levéltár munkatársa, az MDP tagja. 1956 után pártönkívüli. 1960 az MTA Történettudományi Intézete munkatársa, utóbb főosztályvezetője.

VARGA JÁNOS (1927–) történész. 1956-ban az ELTE adjunktusa, a Történettudományi Kar dékánhelyettese. Az MKP, majd az MDP tagja, 1956 után pártönkívüli. A forradalom alatt az Egyetemi Forradalmi Bizottság, a Magyar Értelmiség Forradalmi Bizottsága tagja. 1956 után az MTA Történettudományi Intézetében dolgozik, majd a Művelődési Minisztérium Levéltári Osztályának vezetője; később az Országos Levéltár főigazgatója.

ZSIGMOND LÁSZLÓ (1907–) történész. Részt vesz az illegális mozgalomban, az MKP, az MDP, majd az MSZMP tagja. 1945–53 között a Pártfőiskolán tanít, 1953-tól 1956-ig az MTA Történettudományi Intézete osztályvezetője, majd (1960-ig) igazgatóhelyettese. Ezt követően 1977-ig az ELTE Új- és Legújabbkori Egyetemes Történeti Tanszékének vezetője. Akadémikus.